

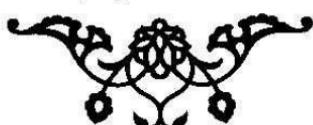
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَحْرِيْرِ حَلَّالِيْمَ كِتَابِ

الْكُفُّارُ مُدَلِّلُوْنَ

فِي الْبَلْعَامِ

الشَّيْخُ مُصطفىُّ الْإِسْكَنْدَرِيُّ

دارُّكُنْ العَابِدِينَ

شیخ محبطفی الائچی

تخریجی مکاتب اهل علم فی الشجو

ثالث

دار زین العابدین

© 2021 Dar Zeinolabedin

اللائل ۱۴۰۰ هـ، سن ۲۰۲۱ م

نسمة ۵۰۰

صفحة ۲۷۲

المصدر مسلم السيد زین العابدین

- ترجمه
- المحتوى
- عدد المنشآت
- تصميم الغلاف

ایران، قم، پاسارگاد، میدان میرزا
تلگون ۳۶۷۷۲۲۶۳۱، تلفن ۰۳۵۱۰۵۴۴۴

ایران، قم، مجتمع ناشران، محل مقدمه
تلگون ۳۷۷۲۲۷۲۱، تلفن ۰۳۵۸۶۱۷۷۴۸۱۵۸۶

w w w . z e i n . i r

حوزه علمیہ باقر العلوم

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

استکندری، مصطفی، ۱۳۱۵ -

تخریج جدید من کتاب الهادیۃ فی التحریر (طبع مطبوع استکندری)
عنوان و نام پدیده اور نام:

مکاتب اهل علم فی الشجو

فم: دار زین العابدین، ۱۴۳۲، هـ، ۲۰۲۱ م

۱۴۰۰، ۷۷۲ ص.

مرعی قیمت و سایت رسمی شمارت دار زین العابدین: ۰۲- ۷۲۷۷- ۸۵- ۹۷۸- ۶۲۲- ۷۲۷۷

لی.

میرزا:

کتاب حاضر بر اسم کتاب الهادیۃ فی التحریر

که به افراد مختلف از جمله ابو حیان یحیی مسوب است.

زنی خوبی - بخوبی

Zan-e Khobi - Bakhobi

Arabic language - Syntax

ابوحیان، محمد بن یوسف، ۶۵- ۱۷۵، الهادیۃ فی التحریر

P25101

۱۴۰۰/۰

۸۴۷۴۱۱

لی.

سرنامی

عنوان و نام پدیده اور نام:

مکاتب اهل علم فی الشجو

فم: دار زین العابدین، ۱۴۳۲، هـ، ۲۰۲۱ م

۱۴۰۰، ۷۷۲ ص.

مرعی قیمت و سایت رسمی شمارت دار زین العابدین: ۰۲- ۷۲۷۷- ۸۵- ۹۷۸- ۶۲۲- ۷۲۷۷

لی.

میرزا:

کتاب حاضر بر اسم کتاب الهادیۃ فی التحریر

که به افراد مختلف از جمله ابو حیان یحیی مسوب است.

زنی خوبی - بخوبی

Zan-e Khobi - Bakhobi

Arabic language - Syntax

ابوحیان، محمد بن یوسف، ۶۵- ۱۷۵، الهادیۃ فی التحریر

P25101

۱۴۰۰/۰

۸۴۷۴۱۱

لی.

کتابهای حقیقی محقفوظه

لا جزو نسخ آیی یا جزوی از این کتاب او استخدامه
باشی در شکل ای باز و سهولتی ایکترونیه او مکانیکیه
یا بهای ذلک النسخه اسنونی او تسجيل ای نظام
لتغیرین المعلومات و استرجاعها دون الحصول علی^ن
ازن کتابی من انسان.

All Rights Reserved. No part of this book
may be reproduced or utilized in any form
or by any means, electronic or mechanical,
including photocopying, recording, or by any
information storage and retrieval system,
without permission in writing from the publisher.

درآمد

شاید حدود پنجم قرن است که کتاب «الهدایة في النحو»، به عنوان یک متن درسی قابل قبول جا افتاده باشد و نکته بسیار عجیب این است که تمامی تلاشها برای شناخت نویسنده اش به درب بسته خورده است. در پژوهش های تاریخی، فهرستی بلند از کسان پیشنهاد می شود که شاید این کتاب، تراوش قلم یکی از آنان باشد؛ کسانی همچون عبد الجلیل غزفی (احتمالاً زیسته در قرن هفت یا هشت هجری)، ابو حیان نحوی (دلگذشته به سال ۷۴۵ هجری) و حتی دختر گمنام ابن حاجب نحوی!

کهن ترین نسخه یافته شده از این کتاب، نسخه کتابخانه غوث علی شاه پاکستان است که تاریخ ۹۱۲ هجری، پایان کتابتش است. و پس از آن، نسخه کتابخانه مرعشی به تاریخ ۱۱۰۰ هجری است. و نسخه های پس از آن، به تدریج دستخوش تهذیب و تصحیح و تغییر و تحریف گشته است که شاید به

اقضای مقبولیت یک متن درسی در حوزه های مختلف - با تنوع سلیقه ها و رویکردها - بوده باشد.

در بالای صفحه نخست نسخه کتابخانه غوث علی شاه به خطی غیر از خط کاتب نسخه، نوشته است: «هدایة النحو في علم النحو تصنیف أبو حیان» و در میانه همان صفحه به قلمی دیگر نوشته است: «مصنف کتاب هدایة النحو مولانا أبو الجبار» که میتواند تصحیف همان أبو حیان باشد.

به هر حال، به گواهی سطور نخست کتاب «الهدایة»، آن کتاب بر اساس فهرست کتاب «الكافیه» عثمان بن عمر کردی معروف به ابن حاجب (۵۷۰-۴۴۴ هجری) تنظیم گشته است.

عبدالرحمن جامی (۸۱۷-۱۹۸ هجری) کتابی دارد به نام «الفوائد الضیائیة» که در علم نحو است و برای فرزندش ضیاء الدین (۸۸۲-۹۱۹ هجری) نوشته و آن هم بر اساس کتاب «الكافیه» تبییب شده است. در صفحه نخست آن کتاب نوشته: «نفعه الله تعالى بها وسائل المبتدئین من أصحاب التحصیل»، و در صفحه نخست کتاب «الهدایة» آمده: «لعلًا يشوش ذهن المبتدئي ...»

تعییر کم استعمال «مبتدی» برای شاگرد تازه کار در این دو کتاب و قرابت عجیب عباراتِ دو کتاب، می‌تواند نام جامی را به عنوان یک احتمال قوی به فهرست بلند کسان شایسته تألیف اضافه کند.

متن جا افتاده و مورد پذیرش کتاب «الهدایة»، بهانه‌ای شدتا دوباره سراغش رویم و قلم ویرایش بر آن برانیم.

به مقتضای سلیقه‌های نوین ویرایشی، تغییراتی نه چندان اندک در پاراگراف بندی و عنوان گذاری دادیم و برای روان سازی متن، از شیمله گذاری استفاده نمودیم و البته جهت تکمیل فایده، مثاها و گوشه‌هایی از متن، از تیغ پیرایش و ویرایش ما در امان نمانده است.

متن حاضر درسنامه‌ای است که از جهت فهرست و شیوه نگارش، شبیه کتاب «الهدایة» است که قرن هاست مقبول افتاده است. امیدواریم به کار آید و قبول افتد.

مصطفی اسکندری

مدرسه علمیه حضرت باقر العلوم علیه السلام

مشهد - ۱۳۹۹